

LECH GORAJ

*Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
w Warszawie*

IDEA ZUNIFIKOWANEGO SYSTEMU RACHUNKOWOŚCI GOSPODARSTW ROLNICZYCH

Uwagi wstępne

Zmiana ustroju gospodarczego istotnie zwiększyła znaczenie zagadnień ekonomiczno-finansowych w funkcjonowaniu i ocenie jednostek gospodarczych, do których należą także gospodarstwa rolnicze.

Zagadnienia te nabrały szczególnej wagi w przypadku korzystania tych jednostek z obcego kapitału /np. kredytów/.

Dla dokonania oceny działalności gospodarstwa rolniczego i jego kondycji finansowej konieczne jest posiadanie odpowiednich informacji źródłowych. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że od jakości tych danych zależy adekwatność analizy działalności jednostki gospodarczej, a także trafność podejmowanych decyzji.

Do chwili obecnej prywatny sektor rolnictwa nie jest formalnie zobligowany do prowadzenia jakiejkolwiek sprawozdawczości opisującej gospodarstwa rolnicze. W tych warunkach prowadzenie jej przez rolników jest motywowane wyłącznie przydatnością w zarządzaniu gospodarstwem rolniczym, a także możliwością uzyskania porad ekonomicznych ze strony doradców ODR.

W sektorze rolnictwa do prowadzenia rachunkowości ustawowo zobligowane są tylko gospodarstwa rolnicze posiadające osobowość prawną. Obligację taką ustanawia Ustawa o Rachunkowości z dnia 29.09.1994 r. (Dz. Ustaw nr. 121, poz. 591 z dnia 19.11.1994 r.).

Dla wypełniania statutowych powinności w zakresie poradnictwa ekonomicznego, Ośrodki Doradztwa Rolniczego organizują i wdrażają w różnym zakresie różne formaty sprawozdawczości opisującej działalność gospodarstwa rolniczego.

Jednak na podstawie rozeznania przeprowadzonego w końcu 1994 r. przez Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej stwierdzono, że w 9 województwach nie prowadzono w 1994 r. rachunkowości w gospodarstwach rolni-

czych pod nadzorem Ośrodków Doradztwa Rolniczego. W pozostałych stosowane było w tym czasie 25 różnych jej formatów.

Niestety niektóre z nich nie zapewniają dostarczania właściwych, a zarazem istotnych danych dla poprawnego przeprowadzenia analizy ekonomiczno-financej gospodarstwa rolniczego, a niektóre formaty zawierają błędy merytoryczne. Ponadto uzyskiwane dane w poszczególnych formatach rachunkowości są zupełnie nieporównywalne. Powodem tego jest różny sposób określania, a także różny zakres gromadzonych danych źródłowych, stosowanie różnych algorytmów obliczania wyników oraz stosowanie różnych pojęć i terminologii.

Jedynie Zakład Rachunkowości Rolnej IERiGŻ organizuje i nadzoruje prowadzenie rachunkowości w indywidualnych gospodarstwach rolniczych położonych na terenie całego kraju według jednolitego formatu. Jest on jednak znacząco rozbudowany, a przez to nazbyt trudny do masowego zastosowania. Rachunkowość ta została zapoczątkowana w 1926 r. przez Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach. Jej głównym celem było i jest pozyskiwanie danych dla permanentnego informowania ośrodków decyzyjnych o stanie i wynikach ekonomicznych rodzinnych gospodarstw rolniczych, a także dostarczanie danych dla środowisk naukowych.

Od 1996 r. wymóg prowadzenia rachunkowości będzie zastosowany w odniesieniu do niektórych kredytobiorców zaciągających kredyty subwencjonowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (w ramach linii dla młodych rolników). Obowiązek ten nakłada Rozporządzenie Rady Ministrów z 4.04.1995 r. (Dziennik Ustaw nr. 47 z 9.05.1995 r. poz. 244).

W obliczu takiego stanu Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Pani Profesor Katarzyna Duczkowska-Małysz podjęła cenną inicjatywę opracowania jednolitego i poprawnego merytorycznie, a zarazem prostego formatu rachunkowości dla gospodarstw rolniczych.

Przesłanką tej inicjatywy było spowodowanie koncentracji środków i działań dla merytorycznej unifikacji systemu rachunkowości dla gospodarstw rolniczych, finansowanego ze środków publicznych.

Podjęcie tej decyzji poprzedziło rozpoznanie w końcu 1994 roku stanu rachunkowości oraz seminarium pod tytułem „Systemy rachunkowości w Polsce”, które odbyło się 26 stycznia 1995 r. w Ministerstwie Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

W trakcie seminarium wskazano główne cele jakie zunifikowany system rachunkowości powinien realizować.

Za podstawowy uznano przydatność produktów wytwarzanych przez system dla:

- zarządzania gospodarstwem rolniczym;
- doradztwa ekonomicznego;
- dla partnerów rynkowych /głównie banków/;
- dla ośrodków decyzyjnych rządu.

Określone zostały ponadto warunki jakim musi odpowiadać System. Powinien on być:

- tani w eksploatacji;
- prosty w prowadzeniu notowań i akceptowany przez rolników oraz osoby bezpośrednio nadzorujące gromadzenie danych;
- dostarczający na bieżąco informacji o sytuacji finansowej gospodarstwa;
- dostosowany do reguł funkcjonowania gospodarstw w warunkach rynkowych;
- akceptowany przez partnerów rynkowych;
- dostosowany do krajowych uregulowań prawnych;
- zgodny ze standardami rachunkowości w Unii Europejskiej;
- dobrowolny dla prowadzenia przez rolników.

W kwietniu 1995 r. Pani Minister powołała na okres 3 lat (1995 - 1997) grupę roboczą dla opracowania i wdrożenia zunifikowanego systemu rachunkowości gospodarstw rolniczych w składzie:

1. dr Lech Goraj	IERiGŻ w Warszawie
2. dr Tomasz Kondraszuk	SGGW w Warszawie
3. dr Stanisław Mańko	ATR w Bydgoszczy
4. mgr Teresa Pokrzywa	IERiGŻ w Warszawie
5. dr Roman Sass	ODR w Minikowie
6. mgr Elżbieta Wójcik	ODR we Wrocławiu

Pierwszorzędnym zadaniem do wykonania przez grupę roboczą było opracowanie specyfikacji dla Systemu, w której zostały określone:

- podmioty zainteresowania,
- odbiorcy produktów,
- zakres danych wyjściowych,
- rodzaj wytwarzanych produktów i w końcu:
- format i zakres danych wejściowych.

W trakcie realizacji projektu grupa robocza korzysta z pomocy eksperckiej z Danii i Francji finansowanej z ich własnych funduszy, a także z pomocy Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA).

W tym miejscu należy wskazać na niezwykle życzliwe podejście jej Dyrektora, Pana dr. Czesława Siekierskiego.

I. Cel

Podstawowym celem Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych jest permanentne dostarczanie zestawów danych, opisujących według jednolitych standardów wyniki ekonomiczno-produkcyjne gospodarstw rolnych dla trzech podstawowych grup odbiorców, a mianowicie dla:

1. gospodarstwa rolniczego;
2. partnerów rynkowych gospodarstwa rolniczego;
3. ośrodków decyzyjnych, dysponentów funduszy publicznych kierowanych do gospodarstw rolnych.

Ad. 1 W odniesieniu do pojedynczego gospodarstwa system będzie umożliwiał opracowanie raportu indywidualnego zawierającego dane o działalności i sytuacji finansowej gospodarstwa w okresie sprawozdawczym, a także raportu porównującego wyniki tego gospodarstwa z grupą gospodarstw podobnych i najlepszych z danej grupy. System będzie zapewniał dostarczanie okresowych /kwartalnych/ sprawozdań o przepływie pieniędzy.

Ad.2 Zakres i formuła gromadzenia danych źródłowych stanowić będzie dla partnerów rynkowych gospodarstwa rolniczego wiarygodną informację określającą kondycję finansową gospodarstwa. Aby możliwe było wykorzystywanie tych danych przez partnerów gospodarstwa, tworzony format rachunkowości będzie uzgodniony z głównymi partnerami, którymi w podstawowej mierze są banki dostarczające kapitału.

Ad. 3 Wysiłek zespołu ludzi oraz środki publiczne zaangażowane do funkcjonowania systemu rachunkowości będą spożytkowane dla permanentnego informowania ośrodków decyzyjnych rządu i jego agend.

Wiadomym jest, że rodzaj i jakość podejmowanych decyzji przez ośrodki decyzyjne władzy zależy nie tylko od jej woli politycznej, ale także od posiadania rzetelnej, aktualnej wiedzy o podmiocie, w odniesieniu do którego decyzje są podejmowane. Jednocześnie ośrodki decyzyjne jako dysponenti środków publicznych (głównie budżetowych) kierowanych do gospodarstw rolnych w postaci subwencji i dotacji celowych, powinny mieć możliwość dokonywania oceny efektów, a także skuteczności podjętych działań wspomagających.

W tym celu będą opracowywane raporty zawierające agregowane według różnych kryteriów /np. według wielkości ekonomicznej, typu produkcyjnego, położenia/ wyniki wszystkich gospodarstw prowadzących rachunkowość w kraju w ramach zunifikowanego systemu rachunkowości gospodarstw rolnych.

Ponadto system będzie wytwarzał raporty porównujące wyniki polskich gospodarstw rolnych z wynikami gospodarstw rolniczych funkcjonujących w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Wyniki gospodarstw rolniczych Unii Europejskiej są publikowane przez Komisję Europejską w corocznych raportach pt. „Farm Incomes in the European Community”.

Ośrodki decyzyjne *mogą ustanawiać kolejne formalne wymogi prowadzenia rachunkowości przez inne grupy rolników korzystających z dotacji celowych*. Będzie to jednak nadal wybrana grupa gospodarstw, nie koniecznie odzwierciedlająca wyniki ekonomiczne i stan gospodarstw rolniczych w kraju.

Aby możliwe było uzyskanie danych obrazujących sytuację całego sektora, niezbędne jest przeprowadzanie badań reprezentatywnych. W tym celu konieczne jest określenie próby badawczej i ustalenie zasad pozyskiwania do badań gospodarstw reprezentatywnych dla określonej populacji. Zakłada się, że przedmiotem zainteresowania systemu powinny być gospodarstwa rolnicze zorientowane prorynkowo o ustalonej wielkości ekonomicznej. Sposób doboru gospodarstw do badań reprezentatywnych będzie kluczowym zagadnieniem w momencie uzyskania przez Polskę statusu członka Unii Europejskiej, w której to sprawie zostały już podjęte decyzje polityczne. W tych warunkach Polska będzie zobligowana do dostarczania standardowych danych z ilościowo określonego reprezentatywnego zbioru gospodarstw rolniczych do Systemu Danych Rachunkowości Rolnej Unii Europejskiej FADN (Farm Accountancy Data Network).

II. Zakres danych

Przyjęto założenie o odzwierciedlaniu faktycznego bądź potencjalnego związku gospodarstwa rolniczego z rynkiem.

Dane źródłowe gromadzone w proponowanym formacie rachunkowości będą zapewniać określenie stanu majątkowego i finansowego gospodarstwa oraz strukturę produkcji i kosztów na poziomie gospodarstwa rolniczego.

Za konieczne informacje dla przeprowadzania poprawnej analizy ekonomiczno-finansowej gospodarstwa rolniczego uznane zostały:

- *sprawozdanie o przepływie pieniędzy;*
- *rachunek wyników działalności operacyjnej gospodarstwa;*
- *bilans;*
- *rachunek kapitału;*
i opcjonalnie:
- *rachunek dochodu ogólnego rodziny rolniczej.*

Powyższy zestaw danych umożliwi dokonywanie analiz według standardów odpowiadających zasadom gospodarki rynkowej, a mianowicie:

- *płynności;*
- *wypłacalności;*
- *rentowności;*
- *zdolności obsługi zadłużenia;*
- *sprawności /efektywności/ finansowej;*

a także wyliczania innych wskaźników przydatnych w zarządzaniu gospodarstwem rolniczym oraz w jego ocenie.

III. Zasady obowiązujące w Systemie

1. *Dobrowolność uczestniczenia rolników*

Zasada ta oznacza, że podjęcie decyzji o prowadzeniu rachunkowości rolnej w ramach współpracy z systemem należeć będzie do samego rolnika.

2. *Tajność danych indywidualnych*

Zasada ta oznacza, że bez wiedzy i zgody rolnika nikt (poza bezpośrednim organizatorem badań) nie będzie miał dostępu ani możliwości zidentyfikowania danych źródłowych określonego gospodarstwa.

3. *Standaryzacja metodyczna* (w tym porównywalność z Systemem Danych Rachunkowości Rolnej Unii Europejskiej - FADN)

Dla uzyskania porównywalności między gospodarstwami, wszystkie zmienne opisujące gospodarstwo i jego działalność będą określane według jednolitych zasad.

Zasady te będą w pełni zgodne z przepisami ustawy o rachunkowości rolnej z dnia 29.09.1994 r., a wszędzie gdzie to będzie możliwe, zgodne z zasadami rachunkowości rolnej Systemu Danych Rachunkowości Rolnej Unii Europejskiej FADN.

4. *Jednolity okres obrachunkowy*

Sprawozdania ze wszystkich gospodarstw rolniczych obejmować będą ten sam okres obrachunkowy - obejmujący 12 kolejnych miesięcy roku kalendarzowego (od 1 stycznia do 31 grudnia).

IV. Rodzaj gospodarstw znajdujących się w polu obserwacji Systemu

W polu obserwacji Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolnych znajdują się wszystkie typy gospodarstw rolniczych funkcjonujących w kraju.

W pierwszym rzędzie będą objęte systemem rachunkowości rolnej gospodarstwa korzystające ze wsparcia budżetowego (kredytobiorcy, których obsługa zadłużenia wspierana jest przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

V. Główni odbiorcy produktów

1. *Indywidualne wyniki gospodarstwa rolniczego*

- rolnik uczestniczący w systemie;
- partnerzy rynkowi rolników - doradcy, banki itp. (za wiedzą i pośrednictwem rolników).

2. Wyniki zagregowane

- doradcy;
- ośrodki decyzyjne;
- oświata rolnicza;
- ośrodki naukowe.

VI. Produkty wytwarzane przez System

VI.1 W trakcie roku obrachunkowego

A. Indywidualny raport o przepływie pieniędzy

Będzie on odzwierciedlał pełną strukturę przepływu pieniędzy w okresach kwartalnych w podziale na poszczególne miesiące danego kwartału i narastająco według kolejnych kwartałów roku obrachunkowego, uporządkowaną według 4 rodzajów działalności gospodarstwa rolniczego:

- działalność operacyjna;
- działalność inwestycyjna;
- działalność finansowa;
- działalność osobista.

VI.2 Po zakończeniu roku obrachunkowego

A. Raport indywidualny, w którym będą zawarte:

1. Sprawozdanie o przepływie pieniędzy.
Pełna struktura przepływu pieniędzy w całym roku obrachunkowym uporządkowana według 4 rodzajów działalności gospodarstwa rolniczego:
 - działalność operacyjna;
 - działalność inwestycyjna;
 - działalność finansowa;
 - działalność osobista.
2. Wariantowe rachunki wyników działalności operacyjnej gospodarstwa rolniczego
 - a) według Ustawy o rachunkowości,
 - b) dla potrzeb zarządzania.
3. Bilans gospodarstwa rolnego.

4. Sprawozdanie o źródłach pochodzenia i kierunkach rozdysponowania funduszy.
5. Rachunek osobisty.
6. Rachunek kapitału własnego.
(wyjaśnienie zmiany wartości kapitału własnego między początkiem i końcem roku obrachunkowego).
7. Rachunek dochodu ogólnego rodziny rolniczej.
8. Zestaw wskaźników dla określania ilościowych wyników produkcji oraz do analizy finansowej (płynności, wypłacalności, rentowności, zdolności obsługi zadłużenia i efektywności finansowej).

B. Raport porównawczy

(dla porównania wyników określonego gospodarstwa z wynikami grupy gospodarstw podobnych i najlepszych).

W nim będą zawarte te same sprawozdania, co w indywidualnym i obejmować będą jeden okres obrachunkowy).

C. Raporty dla ośrodków decyzyjnych

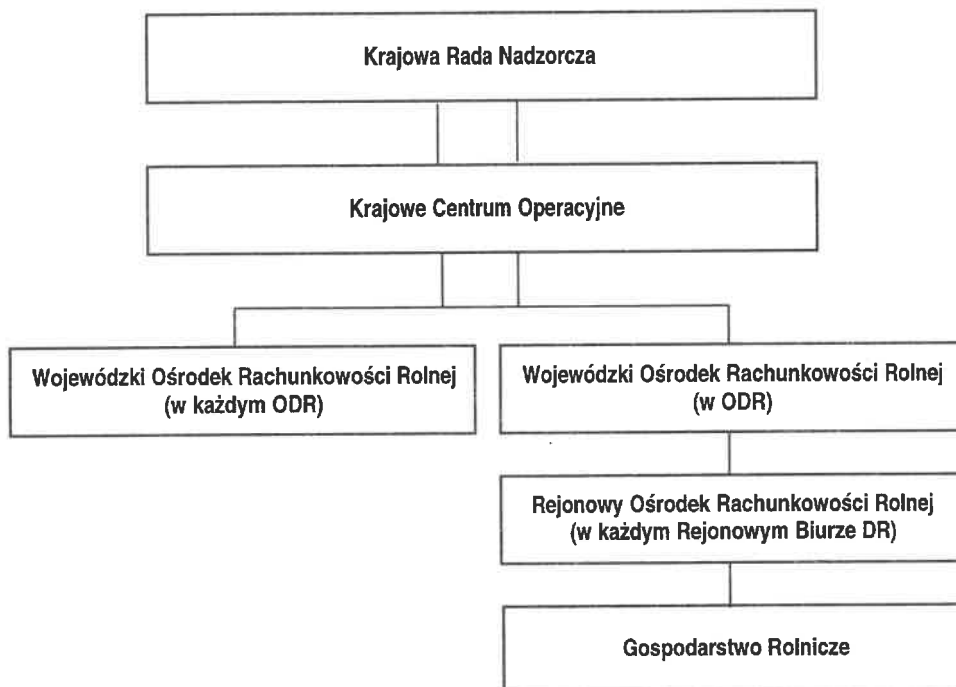
Raporty będą zawierać wyniki agregowane według różnych kryteriów na poziomie województwa, regionu i kraju.

D. Komputerowa baza danych

Z danych źródłowych tworzone będą bazy, umożliwiające wykonywanie specjalnych analiz i raportów, na poziomie regionalnym i krajowym.

VII. Struktura organizacyjna Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych

Dla realizowania wcześniej nakreślonych zadań przewiduje się utworzenie pięciostopniowej struktury Zunifikowanego Systemu Rachunkowości, a mianowicie:

1. Krajowa Rada Nadzorcza

Jej celem będzie sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem Systemu, podejmowanie decyzji o ewentualnych modyfikacjach, opiniowanie raportów przygotowywanych dla ośrodków decyzyjnych o stanie gospodarstw rolniczych, opracowywanych na podstawie danych uzyskiwanych w ramach zunifikowanego systemu rachunkowości.

W skład Rady wejdą nominowani przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Ministerstwa Finansów, GUS, ODR, wybranych banków, nauki, przedstawiciele rolników i inni. Ostateczny skład instytucjonalny oraz liczba przedstawicieli zostanie ustalona przez organ powołujący, tj. Ministra Rolnictwa.

2. Krajowe Centrum Operacyjne

Przewiduje się jego umiejscowienie w Instytucie Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie.

Centrum Operacyjne będzie składać się z trzech zespołów:

- **metodyki badań** - odpowiedzialnego za aktualizację systemu rachunkowości w przypadku zachodzących potrzeb jego modyfikacji oraz organizację odpowiednich programów szkoleniowych z zakresu sposobu gromadzenia danych i analizy finansowej gospodarstw;

- **tworzenia i eksploatacji krajowej bazy danych rachunkowości** - odpowiedzialnego za import i testowanie zestawów danych z poszczególnych 49 ośrodków wojewódzkich. W przypadku uzyskania przez Polskę statusu członka Unii Europejskiej zespół ten będzie także odpowiedzialny za współpracę z Systemem Rachunkowości Rolnej Unii Europejskiej (FADN);

- **analiz** - odpowiedzialnego za opracowywanie raportów dla ośrodków decyzyjnych rządu i jego agend na podstawie danych empirycznych, a także przeprowadzania analiz symulacyjnych w oparciu o opracowane modele różnego typu gospodarstw rolniczych.

3. Wojewódzki Ośrodek Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych

zlokalizowany będzie w każdym z 49 Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego.

Jego zadaniem będzie nadzór i koordynacja pracy Rejonowych Ośrodków Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych zlokalizowanych we wszystkich podległych im Rejonowych Biurach Doradztwa Rolniczego. Na szczeblu wojewódzkim będzie tworzona wojewódzka baza danych rachunkowości rolnej, importowanych ze wszystkich podległych Biur Rejonowych. Na podstawie tej bazy wytwarzane będą raporty porównawcze, zawierające wyniki poszczególnych gospodarstw w zestawieniu z wynikami grupy gospodarstw podobnych. Wojewódzka baza danych może być wykorzystywana dla opracowania raportów o wynikach i sytuacji finansowej gospodarstw rolniczych w określonym województwie. Zestawy danych rachunkowości z utajnianymi identyfikatorami gospodarstw będą eksportowane do Krajowego Centrum Operacyjnego.

4. Rejonowy Ośrodek Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych

zlokalizowany będzie w każdym Rejonowym Biurze Doradztwa Rolniczego.

Pracownicy zatrudnieni w tych biurach będą bezpośrednio współpracować z rolnikami w zakresie gromadzenia danych źródłowych na odpowiednich formularzach. Oni będą także pomagać współpracującym rolnikom w analizie uzyskiwanych wyników ekonomiczno-produkcyjnych zawartych w dostarczanych rolnikom raportach indywidualnych i porównawczych.

W Rejonowym Biurze Doradztwa Rolniczego będą wprowadzane do komputerów i testowane dane źródłowe rachunkowości, a po ich sprawdzeniu i usunięciu ewentualnych błędów, wytwarzane będą indywidualne raporty o wyni-

kach działalności gospodarstw w okresie sprawozdawczym. Przewidywane jest okresowe wprowadzanie danych źródłowych o przepływach pieniężnych i wytwarzanie na ich podstawie indywidualnych sprawozdań o okresowym przepływie pieniędzy. Zestawy indywidualnych danych rachunkowości rolnej będą sukcesywnie eksportowane do Wojewódzkich Ośrodków Rachunkowości Rolnej.

5. Gospodarstwo rolnicze

Liczba gospodarstw objętych zunifikowanym systemem rachunkowości uzależniona będzie od możliwości organizacyjnych i kadrowych poszczególnych Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego. Wstępnie można założyć, że każdy doradca zatrudniony w Rejonowym Biurze Doradztwa Rolniczego może rozpocząć, zorganizować i nadzorować rachunkowość w 2 gospodarstwach położonych na terenie jego pracy. Z danych pochodzących z końca lutego 1994 o liczbie zatrudnionych doradców we wszystkich ODR wynika, że według przyjętego założenia można relatywnie łatwo wprowadzić rachunkowość do około 9 tys. gospodarstw rolniczych.

W gospodarstwie rolniczym, które będzie zobligowane do prowadzenia rachunkowości z tytułu korzystania z budżetowej subwencji celowej bądź dobrowolnie przystępujące do uczestnictwa w systemie rachunkowości rolnej gromadzone będą dane źródłowe na specjalnie do tego celu opracowanych i dostarczonych przez organizatora badań formularzach. Zakres gromadzonych danych, sposób ich notowania, zasady dokonywania wycen i sposób przekazywania danych będą ściśle określone przez doradcę bezpośrednio współpracującego z rolnikiem.

VIII. Program realizacji projektu pt "Zunifikowany system rachunkowości gospodarstw rolniczych" (obejmujący lata 1995 - 1997)

VIII.1 Organizacja zespołów w trakcie realizacji projektu

A. Grupa Robocza

Grupa robocza została powołana na okres trzech lat tj. 1995 -1997. Jej zadaniem jest opracowanie i wdrożenie do praktyki Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych.

Po każdym z zakończonych etapów pracy grupa robocza będzie informowała z czasowym wyprzedzeniem członków Grupy Konsultacyjnej o swoich dokonaniach po to, aby na spotkaniu obu grup podjęte były decyzje o przejściu do realizacji kolejnego etapu prac.

Po zrealizowaniu przez grupę roboczą zadań programowych projektu, przewiduje się włączenie jej członków do pracy w Krajowym Centrum Operacyjnym Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych.

B. Grupa Konsultacyjna

W skład tej grupy wejdą przedstawiciele instytucji, które po zakończeniu projektu będą reprezentowane w Krajowej Radzie Nadzorczej Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych.

Jej zadaniem będzie opiniowanie i ostateczna akceptacja ustaleń oraz rozwiązań proponowanych przez grupę roboczą. Grupa konsultacyjna będzie okresowo spotykać się z grupą roboczą w celu podejmowania wiążących decyzji.

Przewidywany skład instytucjonalny członków Grupy Konsultacyjnej:

1. Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej;
2. Ministerstwo Finansów;
3. Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA;
4. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
5. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa;
6. Główny Urząd Statystyczny;
7. Bank Gospodarki Żywnościowej;
9. Nauka;
10. Centrum Doradztwa i Edukacji w Rolnictwie;
11. Ośrodek Doradztwa Rolniczego;
12. Społeczna Rada Doradztwa Rolniczego;
13. Federacja Związków Producentów Rolnych;
14. Stowarzyszenie Księgowych;
15. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

VIII.2 Harmonogram realizacji projektu

1995

1. Opracowanie założeń projektu,
2. Opracowanie specyfikacji projektu, w której będą określone:
 - podmioty zainteresowania;
 - odbiorcy wyników;
 - dane wyjściowe;
 - rodzaj raportów;
 - rodzaj formatu danych źródłowych (układ monolityczny czy modułowy).

3. Opracowanie zestawu pojęć i algorytmów stosowanych w rachunkowości.
4. Opracowanie wzorów dokumentów:
 - Raportów:
 - indywidualnego gospodarstwa;
 - porównawczego;
 - agregowanego.
 - Formularzy do gromadzenia danych źródłowych opisujących gospodarstwo rolnicze w okresie sprawozdawczym;
 - Instrukcji do prowadzenia rachunkowości w gospodarstwach rolniczych;
 - Założeń do systemu kodowania zmiennych gromadzonych w systemie rachunkowości rolnej.

1996

5. Opracowanie założeń do oprogramowania systemu rachunkowości gospodarstw rolniczych:
 - wczytywania danych;
 - testowania danych;
 - wytwarzania raportów;
 - struktur bazy danych;
 - sposobu transmisji pojedynczych zestawów danych do bazy danych na szczeblu województwa i kraju.
6. Testowanie opracowanego systemu rachunkowości (w ok. 30 różnych gospodarstwach rolniczych).
7. Opracowanie ostatecznej wersji dokumentów rachunkowości.
8. Opracowanie aplikacji komputerowej dla systemu.
9. Opracowanie dokumentacji dla szkolenia doradców ODR, dotyczącego wykorzystania danych zawartych w raportach wytwarzanych przez system w analizie finansowej gospodarstwa rolniczego.
10. Organizacja wszystkich szczebli Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych:
 - Krajowa Rada Nadzorcza RGR;
 - Krajowe Centrum Operacyjne RGR;
 - Wojewódzkie Ośrodki RGR;
 - Rejonowe Ośrodki RGR.
11. Szkolenie doradców w zakresie prowadzenia rachunkowości rolnej i analizy finansowej gospodarstwa opartej na uzyskiwanych danych z rachunkowości.

12. Nieodpłatne przekazanie formularzy dla gromadzenia danych źródłowych do wszystkich Rejonowych Ośrodków Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych.

1997

13. Wdrożenie zunifikowanego systemu rachunkowości gospodarstw rolniczych we wszystkich województwach w kraju.
14. Bieżące śledzenie funkcjonowania systemu w okresie sprawozdawczym.
15. Korygowanie systemu po napotkaniu nieprzewidzianych przypadków.
16. Formalne zakończenie pracy grupy roboczej i grupy konsultacyjnej.
17. Rozpoczęcie rutynowego funkcjonowania Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych.